

Stručni rad

AKTIVNOSTI ZA POTICANJE ČITANJA U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Katja Šuštar, univ. dipl. slov.
Osnovna škola Ferda Vesela, Šentvid pri Stični, Slovenija

Sažetak

Jedan od glavnih ciljeva školske knjižnice je poticanje čitanja te razvoj informacijske pismenosti i cjeloživotnih kompetencija. U radu su prikazani ključni zadatci školske knjižnice, detaljnije je prikazana uloga školskog knjižničara u poticanju čitanja i dan je teorijski okvir za razumijevanje motivacije za čitanje. U daljnjem tekstu slijedi prikaz konkretne situacijske pozadine koja je diktirala odabir aktivnosti za poticanje čitanja te detaljan pregled oblika i metoda rada s učenicima Osnovne škole Ferde Vesela iz Šentvida pri Stični. Posljednji dio članka dotiče se radnih izazova školske knjižnice u vremenu prilagodbe na novu stvarnost epidemijskih uvjeta. Ključni pomak od vanjskog na unutarnji motiv za čitanje i posjećivanje knjižnice za učenike svih dobnih skupina može se postići terminski pristupačnom, ugodnom i urednom knjižnicom, osobnim, razumijevajućim i poticajnim pristupom individualnim potrebama korisnika te zajamčenom mogućnošću izbora, sudjelovanja, kao i uspjeha (u čitanju i učenju).

Ključne riječi: osnovna škola, čitanje, čitateljska motivacija, čitateljska pismenost

1. UVOD

U brzom tempu promjena suvremenog digitalnog vremena i stalnom napretku informacijsko-komunikacijskih tehnologija te poplavi raznolikih informacija, potrebno je pomoći mladim čitateljima u shvaćanju značenja, vrijednosti i korisnosti čitanja kako za učenje i informiranje, tako i za zabavu i razonodu. Mladi čitatelji moraju biti svjesni da je razvoj čitateljske pismenosti cjeloživotni proces. Ova vrsta pismenosti, koja uključuje razvijene vještine čitanja, razumijevanje, kritičko vrednovanje i primjenu pročitano te čitateljsku kulturu (razumijevanje čitanja kao vrijednosti i motivacija za čitanje), temelj je za razvijanje drugih pismenosti, za razvoj individualnih sposobnosti i vještina, za uspješan školski rad i kasniju učinkovitu osobnu i profesionalnu integraciju u društvo. [5] Među važnim motivacijskim činiteljima za poticanje čitanja je i školska knjižnica koja svojim prostorom, opremom, nabavnom politikom i rasporedom građe, uz ljubazno, educirano i obučeno osoblje pruža različite aktivnosti koje potiču korisnike na posjet knjižnici i, posredno, na čitanje. [3]

2. ULOGA ŠKOLSKE KNJIŽNICE U POTICANJU ČITANJA

2.1 Zadatci školske knjižnice

Školska knjižnica nezaobilazan je element života i rada škole koji sustavno podupire ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva nastave i drugih školskih aktivnosti. Prikuplja, obrađuje, pohranjuje, predstavlja i stavlja na raspolaganje materijale koji su učenicima i nastavnicima potrebni u radu; u sklopu provedbe knjižnično-informacijskih znanja (KIZ) razvija različite vještine i sposobnosti (informacijske, komunikacijske, istraživačke) te uči primjenjivati učinkovite strategije rješavanja problema. Osposobljava korisnike za samostalno, aktivno i kritičko korištenje knjižnicom, njezinom građom i drugim raznovrsnim izvorima informacija. [3], [8] Jedna od najvažnijih zadaća školske knjižnice poticanje je svih vrsta čitanja te razvijanje, produbljanje i održavanje čitateljskog interesa učenika. Knjižnica to može postići kvalitetnom, raznolikom i aktualnom građom koja odgovara željama, potrebama i interesima mladih čitatelja, kao i raznovrsnim čitateljskim i drugim aktivnostima (događaji, izložbe, razgovori, predstavljanja novosti, itd.), koje daju knjižnici status informacijskog, kulturnog i društvenog središta škole. [3]

2.2 Uloga školskog knjižničara u poticanju čitanja

U svojoj dugogodišnjoj knjižničarskoj ulozi imala sam priliku pratiti generacije osnovnoškolaca, njihove čitateljske navike, interese, želje i potrebe koje su s njima rasle i mijenjale se i transformirale na putu odrastanja te postupnog sazrijevanja mladih čitatelja. Moja knjižnična praksa potvrdila je rezultate istraživanja koji upućuju na to da se motivacija za čitanjem smanjuje pri prijelazu s nižeg na višu razinu osnovne škole. [7] Dok su učenici razredne nastave (otprilike do 5. razreda) i dalje redoviti posjetitelji školske knjižnice i oduševljeni čitatelji, ta se činjenica značajno mijenja prelaskom na predmetnu razinu i osobito je uočljiva kod dječaka. Knjižničar se zato svaki dan prvo zapita tko čita i čita li uopće, a tek onda kako čita i što čita. [6] Različitim motivacijskim pristupima i izborom građe može pristupiti svakom pojedinom čitatelju, individualnim tretmanom identificirati njegova jaka područja, potaknuti ga da se drži sadržaja i opsega čitateljske građe koje može ovladati te pozvati učenike na sudjelovanje u aktivnostima poticanja čitanja. Slabijim i neodlučnijim čitateljima „knjižnica može ispuniti preduvjete potrebne za razvoj čitateljskih interesa i uživanje u čitanju, pružanje osjećaja sigurnosti i svladavanje teksta, pružajući tako mogućnosti za usavršavanje

čitateljskih vještina i na taj način potvrdu u društvenom prostoru.“ [6] S obzirom na to da kod učenika tijekom školovanja opada pozitivan stav prema čitanju (čitanje u slobodno vrijeme i za školu), potrebno je više pažnje posvetiti mogućnostima mladih za samoizražavanje, doživljaj uspjeha i osjećaj smisla. Stručnjaci se slažu da je odnos prema čitanju jedan od najvažnijih činitelja uspjeha u čitanju, ali time i uspjeha u učenju. [7] Poticajna uloga knjižničara u čitanju višestruka je dugoročna misija: uz stručno knjižničarsko, pedagoško-psihološko znanje i iskustvo, njegov rad definiraju i sposobnost empatije, komunikacijske i međuljudske kompetencije, vlastiti primjer čitateljima, praćenje promjena i inovacija u struci te skrb za kontinuiran profesionalni razvoj.

2.3 Motivacija za čitanje

„Motivaciju za čitanje shvaćamo kao nadređeni pojam za različite motivacijske činitelje koji potiču osobu na čitanje, daju smisao procesu čitanja i tako pomažu pojedincu ustrajati prema cilju i poželjeti ponoviti iskustvo čitanja (doživjeti ga ponovno).“ [7] Učenici se odlučuju za čitanje na temelju različitih motiva koji se dijele na unutarnje i vanjske. Unutarnja motivacija dolazi iz unutarnjih želja i potreba pojedinca, pozitivnija je, ima dugotrajan utjecaj, tj. potiče dugotrajniju čitateljsku aktivnost i dovodi do trajnijeg čitateljskog interesa. Vanjsku motivaciju potiču vanjski činitelji (npr. ocjenjivanje, bodovi, pohvale, nagrade, natjecanje i sl.) pa utječe na ponašanje privremeno i ne dovodi do trajnih interesa. [7] U praksi rijetko susrećemo učenike koji su visoko unutarnje ili vanjski motivirani; obično je posrijedi kombinacija obje motivacije. Za manje uspješne čitatelje vanjska motivacija također se pokazala neophodnom i vrlo korisnom, npr. (književnom) nagradom potiče se učenika da se i dalje trudi, da ustraje u čitanju i, posljedično, da bude uspješniji u učenju. Sredstva vanjske motivacije više se odnose na manje uspješne čitatelje, a činitelji unutarnje motivacije na uspješne učenike, tj. čitatelje. Nagrađivanje čitanja odgovarajućim poticajima stoga je učinkovito, osobito za manje uspješne pojedince. [1], [7] Autorica Bucik dodaje kako je motivacija za čitanje raznolika te učenici općenito nisu motivirani ili nemotivirani, već su motivirani na različite načine i za različite čitateljske sadržaje. S obzirom na to da će različite skupine djece različito reagirati na različite motivacijske strategije, pojedinim skupinama treba pristupiti različitim strategijama. [2]

2.4 Aktivnosti za poticanje čitanja u knjižnici Osnovne škole Ferdo Vesel iz Šentvida pri Stični

Pomno planiranim i kontinuirano provedenim raznim čitateljskim i drugim aktivnostima poticala sam učenike na pozitivan stav prema čitanju, poticala interes za čitanjem, jačala čitateljske aktivnosti i, posljedično, povećavala postignuća u čitanju i učenju. S vanjski motiviranim aktivnostima za poticanje čitanje za povećanje čitateljskog angažmana i posjeta školskoj knjižnici (mali znakovi pažnje, korisne i književne nagrade, javne pohvale, objave u školskom i lokalnom časopisu, na školskom radiju i školskoj internetskoj stranici, u školskom prostoru itd.) htjela sam dugoročno utjecati na unutarnju motivaciju učenika, njihovo prihvaćanje i internalizaciju ovih aktivnosti kao ugodnih i pozitivnih te na njihove osjećaje i uvjerenja o vlastitoj kompetenciji (*moğu*), autonomiji (*biram*) i povezanosti s drugima (*sudjelujem*), a koje detaljnije pojašnjava teorija samoodređenja. [7] Prilikom planiranja aktivnosti vodila sam računa o dobnom rasponu učenika, razlikama u njihovim razvojnim fazama, čitateljskim sposobnostima i iskustvima, interesima, potrebama i željama. Osmišljavanjem raznovrsnih aktivnosti nastojala sam se približiti što širem krugu učenika; željela sam pronaći različite načine poticanja njihovog kreativnog sudjelovanja i samoizražavanja.

Dobri čitatelji i redoviti posjetitelji školske knjižnice redovito su, s veseljem i entuzijazmom, sudjelovali u čitateljskim aktivnostima, a više poticaja bilo je potrebno povremenim posjetiteljima knjižnice, u čitanju i učenju slabijim učenicima i dječacima iz posljednja tri razreda osnovne škole. Kada su bili pohvaljeni i/ili nagrađeni za sudjelovanje u nekoj aktivnosti (na primjer, bili su među dobitnicima književne zagonetke), njihov entuzijazam i interes za daljnje sudjelovanje značajno su porasli. No, budući da preporuka vršnjaka ima posebnu težinu, uspjeli su impresionirati i nekog manje ustrajnog školskog prijatelja da posjeti knjižnicu i sudjeluje u raznim knjižničnim aktivnostima.

2.4.1. Oblici i metode rada za poticanje čitanja

Uloga knjižničara u poticanju čitanja prepoznata je u svim segmentima njegova rada s učenicima: u individualnom referentnom razgovoru tijekom posudbe, u književno-pedagoškom radu sa skupinama u međupredmetnom povezivanju s knjižničnim i informacijskim znanjima te u različitim oblicima i metodama poticanja na čitanje koje priprema i provodi samostalno ili zajedno s učenicima. Realizacija dolje prikazanih aktivnosti uglavnom se odnosila na vrijeme nakon nastave; o njima su izvijestili školski i lokalni mediji.

Kontinuirano upoznavanje korisnika s (novom) građom školske knjižnice

U vitrini ispred knjižnice redovito su se izlagali noviteti stečeni kupnjom ili na druge načine. Sa svojim prijedlozima za nabavu građe sudjelovali su i učenici knjižničarskog kluba.

Rubrika *Preporučam...*

Na panou u školskoj knjižnici nalazio se prostor gdje su učenici pričvršćivali listiće sa svojim prijedlozima za čitanje. Drugim čitateljima preporučivali su knjige koje su ih se posebno dojmile.

Popisi prijedloga za čitanje

Na oglasnoj ploči ispred knjižnice nalazili su se popisi prijedloga za čitanje vezano uz godišnja doba, praznike, aktualne događaje (npr. *Među jesenskim čitateljskim redcima; Svibanjski čitateljski izbor; Ljetno čitanje*).

Izložbe u školskoj knjižnici

Tematske izložbe knjižnične građe nastajale su u raznim prigodama – o obljetnicama rođenja/smrti književnih stvaratelja, na početku nove sezone čitanja, dodjele književnih nagrada, u okviru Dječjeg tjedna, Nacionalnog mjeseca zajedničkog čitanja, Međunarodnog mjeseca školskih knjižnica, školskog Geografskog tjedna, dana aktivnosti, Međunarodnog dana dječje knjige, rješavanju sveslovenskog MEGA kviza, na spomendane, praznike i važne obljetnice vezane uz knjigu i čitanje itd. Na panou ispred knjižnice spomenuta događanja također su označena predstavljanjima na plakatima (slika 1).

Slika 1: 100. godišnjica rođenja Roalda Dahla, školska godina 2016./2017.
(Izvor: privatna arhiva Katje Šuštar)

Ankete o čitanju i čitateljskim navikama

Najčešće su se provodile u sklopu mjeseca školskih knjižnica i Međunarodnog dana dječje knjige i bile su vezane uz moto književnog obilježavanja (npr. *Zašto volim svoju školsku knjižnicu?*; *Moja omiljena knjiga/slikovnica*; *Školska knjižnica mojih osnovnoškolskih godina*).

Nagradni kvizovi o knjigama

Odaziv sudionika uvijek je bio vrlo velik; posebno su se veselili književnim nagradama. Tematski, kvizovi su se doticali različitih područja i događanja, a učenici su odgovore na pitanja morali pronaći u građi školske knjižnice ili u drugdje, uključujući digitalne izvore informacija (npr. Andersenov, Dahlov, Jurčičev nagradni kviz, kvizovi na temu multikulturalnosti, zdravog načina života, na početku čitanja za „Čitalačku značku“).

Mjesečna književna zagonetka

Ovu zagonetku, koja je bila dostupna za sva tri uzrasta posebno, učenici su rješavali od listopada do svibnja, a rješenja su predavali u kutiju u knjižnici. Zagonetka se odnosila na literarna i poučna djela koja se nalaze u zbirci školske knjižnice, na zanimljive, istaknute događaje u zemlji i inozemstvu te važne obljetnice i spomendane. Na kraju mjeseca učenici knjižničarskog kluba izvukli su po jednog dobitnika u svakoj dobnoj skupini, koji je dobio i književnu ili praktičnu nagradu.

Književne čajanke i okrugli stolovi

Na ovakva druženja i razmjene čitateljskih dojmova, mišljenja i iskustava koja su se odvijala u opuštеноj atmosferi uz čaj i kolače u sklopu aktivnosti Mjeseca školskih knjižnica i knjižničarskog kluba, u vrijeme poslije nastave, pozivani su učenici od 5. do 9. razreda (npr. *Odrastanje*; *Šalica poezije*; *Narodni pripovjedač Anton Dremelj – Resnik*).

„Čitalačka značka“

U našoj školi učenici su u sklopu izvannastavnih aktivnosti čitali za Jurčičevu „Čitalačku značku“. Svake sam godine provjeravala i ažurirala preporučene popise čitateljske građe te ih širila u odnosu na teme i književne vrste kako bih što bolje zadovoljila različite ukuse i očekivanja mladih čitatelja. Osobni odabir naslova čitatelja uvijek je vrlo poželjan, bilo prema vlastitom ukusu, preporuci vršnjaka ili zbog neke druge vrste čitateljskog entuzijazma. Interes za „Čitalačku značku“ je velik, posebice na razini razredne nastave, a pad čitateljskog žara vidljiv je u posljednja tri razreda osnovne škole. Vanjske poticaje za čitanje prvim i devetim razredima – tzv. zlatnim čitateljima, koji su čitali sve godine osnovne škole, dalo je slovensko čitateljsko društvo, Društvo Bralna značka Slovenije – Društvo prijatelja mladih Slovenije, koje učenike svake godine iznenadi književnim poklonom. Čitateljski pokret „Bralna značka“, koji se zalaže

za kulturu čitanja u Sloveniji, 2021. proslavio je 60. obljetnicu postojanja. Svoju aktualnost i popularnost među mladim čitateljima održava zahvaljujući svom slobodnom duhu, koji ustrajno ostaje izvan okvira propisanog i obveznog te aktivno promiče mogućnost izbora, kreativnost i sudjelovanje. [4]

Nacionalni mjesec zajedničkog čitanja

Nacionalna inicijativa za podizanje čitateljske kulture i čitateljske pismenosti svih stanovnika Slovenije, slovenskog pograničnog područja i među Slovencima diljem svijeta, zaživjela je u rujnu 2018. godine. Rado smo joj se pridružili i u našoj školi. Svaki dan smo provodili nekoliko minuta zajedno čitajući naglas, zajedno smo birali i građu za čitanje te pozivali i neke od djelatnika i roditelja. Kao koordinatorica školskog sudjelovanja u projektu, brinula sam se o prijavi događanja te promotivnoj i sadržajnoj potpori u njegovoj provedbi.

Međunarodni mjesec školskih knjižnica

U listopadu svake godine svoj mjesec slave školske knjižnice, a s njima i svi oni koji su svjesni važnosti i dalekosežnosti svog poslanja. Mjesec školskih knjižnica svake se godine odvija pod drugim motom i u svom tematskom okviru potiče sudjelovanje i pripremu raznovrsnih školskih aktivnosti. Mjesec školskih knjižnica uvijek smo s učenicima knjižničarskog kluba predstavljali na internetskoj stranici škole, u školskom listu i na školskom radiju. Pripremali smo i čitateljske i kreativne događaje: ankete, kvizove o knjigama, kreativne i literarne radionice, čitanje u nastavcima, gledanje filmova prema književnim predlošcima, uključili smo se u nacionalnu razmjenu označivača stranica, prikupljali mišljenja o knjigama i čitanju te pripremali prigodne izložbe knjižničarske građe.

MEGA kviz

Slovenski književno-muzejski MEGA kviz suvremeni je oblik knjižnično-informacijskog opismenjavanja. Njegovi su glavni ciljevi spoznavanje kulturne baštine i poticanje suvremene pismenosti; nagradni kviz također potiče međupredmetno povezivanje, čitanje poučnih knjiga i posjet kulturnim institucijama. Namijenjen je prvenstveno učenicima od četvrtog do devetog razreda; između listopada i svibnja može se rješavati u fizičkom obliku ili u internetskom okruženju. S učenicima od šestog do devetog razreda, kviz smo rješavali u okviru međupredmetnih poveznica s poviješću, slovenskim jezikom i satom razredne zajednice. U lipnju 2014. za aktivno sudjelovanje nagrađeni smo pozivom na događanje na kraju sezone rješavanja MEGA kviza pod nazivom *Rimljani na našem tlu*. Posjetili smo izložbu u Gradskom muzeju Ljubljana *Emona: grad u imperiju*, prisustvovali smo i zanimljivom kulturnom događaju s gostima Žigom X. Gombačem i Ivanom Mitrevskim te završnom izvlačenju nagrada.

Noć u knjižnici

Vrlo popularnu školsku priredbu prvi put smo održali tijekom zimskih praznika školske godine 2014./2015., s učenicima četvrtih i petih razreda. S aktivnostima smo započeli u 18 sati, a završili ih sljedeće jutro u 8.30 sati. Program druženja uvijek je uključivao društvene i sportske aktivnosti, večeru, posjet iznenađenja – posjetili su nas domaći književni umjetnici, održali smo književnu radionicu ili nagradni književni kviz, gledanje filma i popularnu potragu za skrivenim blagom. Uslijedila je priprema za spavanje, a večer je završila čitanjem među policama s knjigama. Sljedećeg jutra, nakon doručka, učenici su skupili dojmove i krenuli u nove avanture školskih praznika.

Knjižničarski klub

U izvannastavnu aktivnost bili su uključeni učenici od petog do devetog razreda. Osim upoznavanja s ključnim knjižničnim temama, sudjelovali su i u pripremi izložbi, radionica, čajanki, zagonetki, kvizova, raznih prezentacija; osmislili su članke za školsku internetsku stranicu, školske i lokalne novine te školski radio; poslanice 2. travnja pročitali su za školski radio na izvornom jeziku, dramatizirali i pripremili za objavu; čitali učenicima u produženom boravku; pomogli su u pripremi označivača stranica budućim prvašićima pri prvom posjetu knjižnici; izvukli su dobitnike mjesečnih književnih zagonetki; oslikali su stol *Ferdov kutak za čitanje*.

Čitateljska kućica

Inspiracija za čitateljsku kućicu, koja bi i našu školu smjestila na kartu razmjene knjiga među slovenskim ljubiteljima čitanja, sazrijeva je tijekom aktivnosti Mjeseca školskih knjižnica u listopadu 2017. godine. Dogovorili smo se s učenicima knjižničarskog kluba da upravi škole predstavimo zanimljivu ideju. Naišli smo na povoljan odaziv i čitateljsku kućicu nazvali *Ferdina knjigotrčnica* (slj. *Ferdova knjigobežnica*; slika 2). U proljeće 2018. godine dobila je svoje mjesto u učionici na otvorenom uz školsko igralište. Funkcionira na principu *daruj knjigu – uzmi knjigu*, potiče čitanje i sudjeluje u širenju čitateljske kulture među učenicima škole i lokalnim stanovništvom. Njezina prethodnica zaživjela je nekoliko godina ranije, u sklopu Mjeseca školskih knjižnica. Listopadsku djelatnost razmjene knjiga, takozvani književni bazar nazvali smo *KnjigOKrug* (slika 3) i tijekom svog postojanja bio je pozitivno prihvaćen i od strane učenika i nastavnika.

Slike 2 i 3: Potičemo razmjenu knjiga (Izvor: privatna arhiva Katje Šuštar)

Ljetna akcija čitanja *Ferdo čita – čak i za vrijeme praznika!*

U lipnju su svi učenici pozvani na čitanje tijekom ljetnih praznika. Na panou ispred knjižnice bili su izloženi popisi preporučenih naslova raznolike građe kako bi svaki čitatelj mogao pronaći ideju za izbor štiva za praznike. Trebala se pročitati i u prvom tjednu rujna u školskoj knjižnici prijaviti barem jedna knjiga. Ljetni čitatelji također su dobili mali znak pažnje i javnu školsku pohvalu (na školskom radiju, na panou ispred knjižnice, na školskim internetskim stranicama i na događanjima Dječjeg tjedna).

Kreativnost se računa

Kako je među posjetiteljima školske knjižnice bilo mnogo pojedinaca oduševljenih za različite oblike kreativnosti, dobili su priliku pokazati svoje uratke (pjesme, priče, crteže), koji su bili izloženi na panou ispred knjižnice.

2.4.2 Vrijeme korone – novi izazovi u radu

Kada se školovanje tijekom eskalacije epidemijske situacije preselilo u internetsko okruženje, školske su se knjižnice također susrele s potpuno novim izazovima u svom radu. Prvi je cilj bio ostati blizu svim korisnicima – poticati, usmjeravati, savjetovati – čak i izdaleka, tj. na daljinu. Na školskim internetskim stranicama postavljala sam razne poveznice na korisne e-sadržaje za nastavu i slobodno vrijeme: na kulturna događanja, kazališne i lutkarske predstave, edukativne filmove, čitanje priča, virtualne posjete galerijama i muzejima te razne digitalne, tj. virtualne zbirke. Pozvala sam učenike da putem interneta rješavaju redovite mjesečne književne zagonetke te pitanja i kvizove vezane uz književne događaje i praznike (Slovenski sajam knjiga, Međunarodni dan dječje knjige), a s pomoću internetskih aplikacija (*Educandy*, *Padlet*) pripremila sam im i zagonetne i kreativne izazove. Čim je to bilo moguće, dopustili smo i posudbu knjižnične građe, uzimajući u obzir zdravstvene preporuke. Jedinice koje su učenici unaprijed naručili mogle su se preuzeti dva puta tjedno. U ovoj situaciji uključenost učenika u aktivnosti i posuđivanje materijala bila je manja nego inače, ali ipak solidna, tj. zadovoljavajuća.

3. ZAKLJUČAK

Školska knjižnica vrlo je važan činitelj u poticanju čitanja kod učenika osnovnih škola. Njezina je središnja zadaća osmisliti čitanje kao (osobnu) vrijednost, uz razvijanje i produbljivanje trajnog interesa za čitanje različitih vrsta tekstova. Cilj njezine misije je biti aktivan i funkcionalno pismen korisnik, osposobljen za samostalno, kritičko i kreativno korištenje knjižnice, njezine građe i različitih izvora informacija. Uspješnost pri radu školske knjižnice na poticanju čitanja osigurava se prisutnošću, dostupnošću, aktivnošću, uključenošću, važnošću i nužnošću školske knjižnice u svijesti korisnika. [9] Različite aktivnosti usmjerene na poticanje čitanja pozitivno su primljene i dobro posjećene od strane učenika naše škole. Tijekom godina jačao se trend unutarnjih motivacijskih razloga učenika za čitanje i posjećivanje knjižnice, što pokazuje redovita godišnja statistika posudbe i posjećenosti školske knjižnice te sve češće uključivanje učenika u sve aktivnosti poticanja čitanja, čak i one bez posljedičnih vanjskih poticaja (uz razumljiv pad tijekom protuepidemijskih mjera). Pravi odgovor o dugoročnom uspjehu naših nastojanja, međutim, pokazat će vrijeme.

4. LITERATURA

- [1] Bošnjak, B., Košir, K. (2020). Motiviranost za branje. Dragica Haramija (ur.): *Gradniki bralne pismenosti: teoretična izhodišča*. 1. izdaja. Elektronski vir. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 61–79. URL: <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/515/631/1148-2> (29. 4. 2022)
- [2] Bucik, N. (2003). Motivacija za branje. *Beremo skupaj: priročnik za spodbujanje branja*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 112–118.
- [3] Fekonja, R. (2004): Branje in pismenost: vloga šolske knjižnice pri spodbujanju branja. Melita Ambrožič et al. (ur.): *Šolske knjižnice včeraj, danes, jutri*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 132–139.
- [4] Grosman, M. (2006). Razsežnosti branja: za boljšo bralno pismenost. Ljubljana: Karantanija. 163–211.
- [5] Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030 (2019). 3. URL: <https://www.gov.si/novice/2020-01-15-nacionalna-strategija-za-razvoj-bralne-pismenosti-za-obdobje-2019-2030/> (28. 4. 2022)
- [6] Novljan, S. (1996). Sodobne dejavnosti šolske knjižnice s posebnim ozirom na njene bibliopedagoške naloge pri izvajanju izobraževalnega programa učenja branja v osnovni šoli, doktorsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 47.
- [7] Pečjak, S., Gradišar, A. (2012). Bralne učne strategije, 2., razširjena in dopolnjena izdaja, 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 70–89.
- [8] Učni načrt. Knjižnična informacijska znanja: program osnovnošolskega izobraževanja, 1. natis (2005). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 5–6. URL: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Drugi-konceptualni-dokumenti/Knjiznicna_inf_znanja.pdf (28. 4. 2022)
- [9] Vilar, P., Zabukovec, V. (2020). Vloga šolske knjižnice pri razvoju gradnikov bralne pismenosti. Dragica Haramija (ur.): *Gradniki bralne pismenosti: teoretična izhodišča*. 1. izdaja. Elektronski vir. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 275–294. URL: <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/515/631/1148-2> (29. 4. 2022)